

มหาวิทยาลัยมหิดล
มัลลิกาพูนทรัพย์

วารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล

ISSN 2651 – 1517

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 ก.ค. – ธ.ค. 2565
MU LAW E – Journal

- สัญญาเรียนการศึกษา กรณีขอลาออกเพราะไม่ได้บรรจุในตำแหน่งตามที่ตกลงต้องชดใช้ทุนคืนหรือไม่
- ผู้เช่าเปิดร้านต่อไปไม่ไหวจะเปลี่ยนแปลงผู้เช่าในระหว่างระยะเวลาเช่าได้หรือไม่
- เมื่อมีการสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงานผู้ถูกสั่งลงโทษมีสิทธิได้รับการเยียวยาความเสียหาย หรือไม่ เพียงใด ?
- การนำเอาหนังสือหรือเอกสารเข้ามาในบริเวณที่ใช้ในการสอบออนไลน์ถือเป็นการทุจริตหรือไม่ ?
- การคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์
- กรณีศึกษาการสั่งลงโทษพักการศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล
- คำประกันหนี้แล้วตาย ต่อมาหากลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ ทายาทต้องใช้หนี้แทนหรือไม่
- ไม่ทำหน้าที่ตามระเบียบ อาจต้องติดคุกโดยไม่รู้ตัว !!
- การรักษาสิทธิกรณีไม่พอใจผลการประเมินการปฏิบัติงาน

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา

รศ.นพ.ก้องเจต เทริญญสุวรรณ
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
นายกณพศ เพ็องพุง
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย

ฝ่ายวิชาการ

นางพศนากรณ์ แก้วสัมฤทธิ์
นางสุนิสา ปริพฤติพงษ์
นายอวยชัย อิศรวิริยะสกุล

บรรณาธิการ

นางพศนากรณ์ แก้วสัมฤทธิ์

บรรณาธิการผู้ช่วย

นางสาวสุธาสินี สันหริติ (พิสุจน์อักษร)
นางสาวพัชร ทาสีลา (พิสุจน์อักษร)
นางสาววิไล กสิโสภา (ออกแบบ)

วิสัยทัศน์กองกฎหมาย

มุ่งมั่นเป็นหน่วยงานด้านกฎหมายที่มี
ประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยมหิดล
เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นมหาวิทยาลัย
ระดับโลก (World Class University)

24 กันยายน
วันมหิดล

“ขอให้ถือประโยชน์ส่วนตนเป็นที่สอง ประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์
เป็นกิจที่หนึ่ง ลาก ทรัพย์ และเกียรติยศจะตกมาแก่ท่านเอง
ถ้าท่านทรงธรรมะแห่งวิชาชีพไว้ให้บริสุทธิ์”

สารบัญ

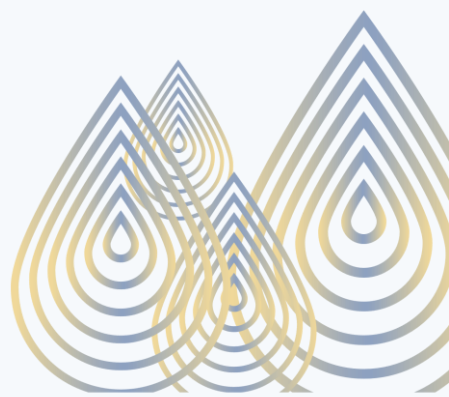
บทความ

- สัญญา รับทุนการศึกษา กรณีขอลาออกเพราะไม่ได้บรรจุในตำแหน่งตามที่ตกลง ต้องชดใช้ทุนคืนหรือไม่ 1
- ผู้เช่าเปิดร้านต่อไปไม่ไหวจะเปลี่ยนแปลงผู้เช่าในระหว่างระยะเวลาเช่าได้หรือไม่ 5
- เมื่อมีการสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงาน ผู้ถูกสั่งลงโทษมีสิทธิได้รับการเยียวยาความเสียหาย หรือไม่ เพียงใด ? 8
- การนำเอาหนังสือหรือเอกสารเข้ามาในบริเวณที่ใช้ในการสอบออนไลน์ ถือเป็นการทุจริตหรือไม่ ? 11
- การคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์ 14
- กรณีศึกษาการสั่งลงโทษพักการศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล 17
- คำประกันหนี้แล้วตาย ต่อมาหากลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ กายากต้องใช้หนี้แทนหรือไม่ 20
- ไม่ทำหน้าที่ตามระเบียบ อาจต้องติดคุกโดยไม่รู้ตัว !! 22
- การรักษาสิทธิกรณีไม่พอใจผลการประเมินการปฏิบัติงาน 26

บทความที่เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนหรือเจ้าของบทความ ไม่มีข้อผูกพันกับ กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล ไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก ทำซ้ำ หรือเผยแพร่เนื้อหา แต่ให้อ้างอิงแหล่งที่มาให้ครบถ้วนสมบูรณ์

หากบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีความประสงค์เผยแพร่บทความที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย และการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย กรุณาส่งมาที่ กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

สัญญารับการศึกษาก่อนจบออก เพราะไม่ได้บรรจุในตำแหน่งตามที่ตกลง ต้องชดใช้ทุนคืนหรือไม่

นางสาวเมธสา เอื้อโอกาสพัฒน
ผู้เขียน

“สัญญารับการศึกษาก่อนจบออก” ที่จัดทำขึ้นระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานทางปกครองกับบุคลากรในสังกัด โดยข้อสัญญาได้กำหนดว่า ภายหลังสำเร็จการศึกษา บุคลากรดังกล่าวจะต้องกลับมารับราชการหรือปฏิบัติงานในหน่วยงานต้นสังกัดเดิม ภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ถือว่าเป็นข้อกำหนดให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเข้าดำเนินการบริการสาธารณะอย่างหนึ่ง และหากข้อกำหนดในสัญญากำหนดให้หน่วยงานทางปกครองมีอำนาจหักเอาเงินบำเหน็จ บำนาญ เงินสะสม หรือเงินอื่นใดที่มีสิทธิได้รับจากทางราชการเพื่อชดใช้เงินที่ต้องรับผิดชอบตามสัญญา เป็นข้อกำหนดซึ่งมีลักษณะพิเศษที่แสดงถึงเอกสิทธิ์ของรัฐที่ไม่สามารถพบได้ในสัญญาแพ่งทั่วไป สัญญาดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นสัญญาทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

ในที่นี้ ผู้เขียนขอนำเสนอกรณีที่ผู้รับทุนได้จัดทำสัญญารับการศึกษากับหน่วยงานทางปกครอง โดยมีภาระผูกพันที่จะต้องกลับมาปฏิบัติงานในหน่วยงานต้นสังกัดเดิม แต่เมื่อกลับเข้ามาปฏิบัติงานกลับมิได้รับการบรรจุในตำแหน่งตามที่ตกลงกันไว้ เป็นเหตุให้ผู้รับทุนลาออกก่อนครบกำหนดระยะเวลาการชดใช้ทุน เช่นนี้ ผู้รับทุนจะยังคงมีความรับผิดชอบต้องชดใช้ทุนคืนให้แก่ผู้ให้ทุนหรือไม่ ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. 490/2565

ข้อเท็จจริงในคดีนี้สรุปได้ว่า เทศบาลตำบล ก. (ผู้ฟ้องคดี) ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการการผลิตพยาบาลของชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนบ้านเกิด โดยผู้ฟ้องคดีได้คัดเลือกนางสาว ข.

(ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) เพื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว ตลอดระยะเวลา 4 ปี และได้ทำสัญญารับทุนเพื่อการศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลของชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนบ้านเกิด โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มีภาระผูกพันภายหลังสำเร็จการศึกษาจะต้องเข้ารับการบรรจุเป็นพนักงานตามตำแหน่งหรือรับเงินเดือนที่กำหนดของผู้ฟ้องคดีที่ 1 ได้รับจัดสรรทุน รวมเวลาปฏิบัติงานอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 4 ปี โดยมีนางสาว ค. (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) เป็นผู้ค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ไม่ปฏิบัติงานตามสัญญาจะต้องชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีตามจำนวนเงินทุนที่ได้รับไปทั้งสิ้นและเงินค่าปรับอีก 1 เท่า ของจำนวนเงินดังกล่าว

ภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สำเร็จการศึกษา ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถบรรจุผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เข้าทำงานเป็นพนักงานส่วนตำบลในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพได้ เนื่องจากไม่มีตำแหน่งที่สามารถรองรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่ง ผู้ช่วยพยาบาลวิชาชีพ โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ยื่นใบสมัครเพียงรายเดียวและเป็นผู้ผ่านการคัดเลือก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่ง ผู้ช่วยพยาบาลวิชาชีพ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2558 ซึ่งเป็นวันที่ปฏิบัติงานครบ 4 ปี ตามสัญญารับทุน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 กลับปฏิบัติงานถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2554 จึงเป็นการปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือแจ้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองให้ชดเชยเงินทุนพร้อมค่าปรับ

ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงได้ฟ้องเป็นคดีต่อศาลปกครอง

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นผู้ปฏิบัติผิดสัญญารับทุนเพื่อการศึกษาในโครงการผลิตพยาบาลของชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนบ้านเกิดหรือไม่ และหากผิดสัญญา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 จะต้องรับผิดชอบชดเชยเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

โดยศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาและวินิจฉัยว่า การที่ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ตกลงทำสัญญารับทุนกัน คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต่างมีหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในสัญญา กล่าวคือ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีหน้าที่เข้ารับการบรรจุเป็นพนักงานตามตำแหน่งและระดับเงินเดือนตามที่ผู้ฟ้องคดีกำหนด โดยจะต้องปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 4 ปี ในทางตรงกันข้าม ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่บรรจุผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นพนักงานตามตำแหน่งและระดับเงินเดือนตามที่ผู้ฟ้องคดีกำหนด โดยคำว่า พนักงานตามสัญญานี้ ย่อมหมายถึง พนักงานส่วนตำบล ตามที่ได้นิยามไว้ในประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลฯ แต่เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือเรียกบรรจุผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นพนักงานส่วนตำบล แต่กลับมีประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่า ประกาศดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 สามารถสมัครเพื่อรับการบรรจุเป็นพนักงานเพื่อปฏิบัติงานชดเชยทุนตาม

สัญญาลงทุนก็ตาม แต่ประกาศดังกล่าวเป็นเพียงประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้าทำงานเป็นการทั่วไปเท่านั้น ไม่อาจถือได้ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 มาสมัครงานเพื่อปฏิบัติงานชดใช้ทุนตามสัญญาลงทุน และแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะสมัครสอบและเป็นผู้สมัครเพียงรายเดียว แต่หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ทำคะแนนสอบไม่ถึงเกณฑ์ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานจ้างตามภารกิจ อีกทั้งตำแหน่งดังกล่าวมิใช่ตำแหน่งพนักงานส่วนตำบลตามที่ระบุไว้ในสัญญา ซึ่งตำแหน่งทั้งสองมีความแตกต่างกันในเรื่องความมั่นคงในการรับราชการ สิทธิได้รับการเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมาย เช่น สิทธิการลา บำเหน็จบำนาญ เป็นต้น จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ชำระหนี้ตามสัญญาโดยการเรียกให้บรรจุเป็นพนักงานตามตำแหน่งและระดับเงินเดือนตามที่กำหนดไว้ในสัญญาลงทุน เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ตกลงทำสัญญาว่าจะบรรจุและแต่งตั้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 เป็นพนักงานส่วนตำบล ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องผูกพันในข้อสัญญาดังกล่าว แม้ว่าสัญญาลงทุนจะเป็นสัญญาทางปกครองที่มีลักษณะพิเศษให้เอกสิทธิ์แก่รัฐมากกว่าเอกชน แต่ผู้ฟ้องคดีก็ไม่อาจดำเนินการตามอำเภอใจโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่สัญญาได้

ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการบรรจุผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะลูกหนี้เข้าทำงานเพื่อ

ชำระหนี้ตามเงื่อนไขของสัญญาลงทุนได้ ย่อมมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 หลุดพ้นจากความรับผิดชอบผูกพันตามสัญญาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จึงไม่มีหน้าที่ชำระหนี้ตามสัญญาโดยการชำระค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีและค่าปรับอีก 1 เท่าของจำนวนเงินดังกล่าว แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 จะได้มีหนังสือขอลาออกจากการทำงานก่อนครบกำหนดระยะเวลาชดใช้ทุนก็ไม่อาจถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ปฏิบัติผิดสัญญาลงทุน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นและผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2 ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงไม่ต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้เงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในเรื่องนี้ถือเป็นการวินิจฉัยข้อกฎหมายปกครองที่น่าสนใจว่า แม้สัญญาทางปกครองจะมีลักษณะพิเศษที่รัฐมีเอกสิทธิ์มากกว่าเอกชน เพื่อให้การใช้อำนาจปกครองหรือการดำเนินกิจการทางปกครอง ได้แก่ การจัดทำบริการสาธารณะบรรลุผลก็ตาม แต่หน่วยงานทางปกครองจะดำเนินการดังกล่าวตามอำเภอใจโดยไม่คำนึงถึงความเป็นธรรมและก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่สัญญาไม่ได้ หากสัญญาได้กำหนดหน้าที่ของคู่สัญญาไว้เช่นใดแล้ว แต่ฝ่ายย่อมผูกพันที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาดังกล่าวโดยเคร่งครัด เมื่อหน่วยงานไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งผู้ลงทุนให้ปฏิบัติงานตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในสัญญาได้ หากผู้ลงทุนลาออกจากราชการก่อนครบกำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานชดใช้ทุน ไม่อาจถือว่าผู้ลงทุนปฏิบัติผิดสัญญาลงทุนและไม่ต้องรับผิดชอบใช้ทุนคืนให้แก่หน่วยงานแต่อย่างใด ดังนั้นมหาวิทยาลัย

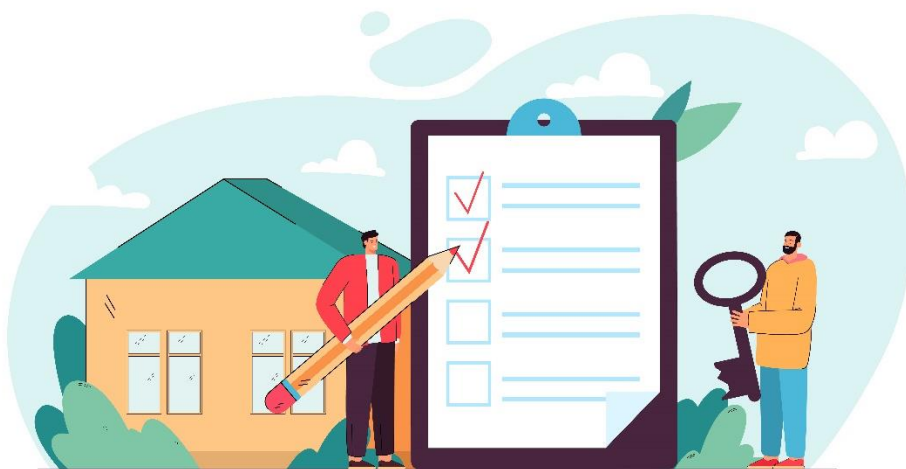
มหิตล ในฐานะหน่วยงานทางปกครองที่มี
วัตถุประสงค์เพื่อให้ความศึกษา ซึ่งถือว่าการ
บริการสาธารณะอย่างหนึ่งของรัฐ และมีเอกสิทธิ์ที่
จะกำหนดข้อสัญญาได้อย่างอิสระเพื่อให้การบริการ
สาธารณะบรรลุผล จะต้องพิจารณา วางแผน และ
กำหนดข้อสัญญาให้ชัดเจนโดยไม่ใช้เอกสิทธิ์
ดังกล่าวตามอำเภอใจอันจะเป็นการก่อให้เกิดความ
เสียหายแก่คู่สัญญาโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร

เอกสารอ้างอิง

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 115/2546

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่
อ.490/2565

ผู้เช่าเปิดร้านต่อไปไหม จะเปลี่ยนแปลงผู้เช่าในระหว่างระยะเวลาเช่าได้หรือไม่

นางสาวพัชร กาสีลา
ผู้เขียน

แม้ว่าปัจจุบันสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จะมีแนวโน้มที่ดีขึ้นโดยจะเห็นได้จากการออกประกาศเรื่อง ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ฉบับลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ประกาศ ข้อกำหนด และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) แล้ว แต่สภาพเศรษฐกิจยังอยู่ในระหว่างการฟื้นตัว ผู้เช่าพื้นที่ในมหาวิทยาลัยบางรายจึงยังคงได้รับผลกระทบจนไม่สามารถประกอบกิจการในพื้นที่เช่าต่อไปได้ ส่วนงานและหน่วยงานในสังกัดสำนักงานอธิการบดีที่ดูแลเกี่ยวกับการจัดให้เช่าจึงมักจะมีการสอบถามและหารือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าในระหว่างระยะเวลาเช่าเข้ามายังมหาวิทยาลัยในหลายกรณี ผู้เขียนจึงเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีในการนำ

เสนอประเด็นด้านกฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าผ่านบทความนี้เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจและนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหากมีการขอเปลี่ยนแปลงผู้เช่าเกิดขึ้นต่อไปได้

ก่อนที่จะพิจารณาว่าจะเปลี่ยนแปลงผู้เช่าได้หรือไม่นั้น ผู้เขียนขอทำความเข้าใจก่อนว่า **“การเปลี่ยนแปลงผู้เช่า”** คือ **“การเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลของผู้เช่า”** มิใช่ **“การเปลี่ยนแปลงชื่อของผู้เช่า”** จึงไม่อาจจัดทำเพียงสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมแนบเอกสารการเปลี่ยนแปลงชื่อเพื่อเป็นหลักฐานการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาให้สอดคล้องกับชื่อที่เปลี่ยนแปลงไป และเนื่องจากข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง หลักเกณฑ์การให้เช่าที่ดินและหรืออาคารของมหาวิทยาลัย และที่อยู่ในความปกครองดูแลของ

มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มิได้กำหนดหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงผู้เช่าไว้เป็นการเฉพาะ การเปลี่ยนแปลงผู้เช่าจึงต้องพิจารณาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการเช่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ประกอบกับข้อสัญญาตามแบบสัญญาเช่าที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งสิทธิการเช่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เช่าที่ไม่อาจโอนให้แก่บุคคลอื่นได้เว้นแต่จะตกลงไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญา ตามมาตรา 544 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า “ทรัพย์สินซึ่งเช่ากัน ผู้เช่าจะให้เช่าช่วงหรือโอนสิทธิของตนอันมีในทรัพย์สินนั้นไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนให้แก่บุคคลภายนอก ท่านว่าหาอาจทำได้ไม่ เว้นแต่จะตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาเช่า” และข้อ 11 ของแบบสัญญาเช่าอาคาร กำหนดว่า “ผู้เช่าจะไม่นำสถานที่เช่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้เช่าช่วงหรือยอมให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ในสถานที่เช่า และจะไม่นำสถานที่เช่าไปใช้ประโยชน์อื่นนอกจากเพื่อวัตถุประสงค์การเช่าตามข้อ 1 เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้เช่าก่อน” ดังนั้นเมื่อพิจารณาข้อยกเว้นตามข้อกฎหมายและข้อสัญญาดังกล่าวแล้ว การเปลี่ยนแปลงผู้เช่าในระหว่างระยะเวลาการเช่าจึงสามารถทำได้หากมหาวิทยาลัยได้ให้ความยินยอมเป็นหนังสือแล้ว

แต่เนื่องจากผู้เช่าเป็นทั้งเจ้าหนี้ (มีสิทธิที่จะได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในสถานที่เช่า) และลูกหนี้ (มีหน้าที่ชำระค่าเช่าและเงินอื่นใดที่กำหนดไว้ตามสัญญา) ในสัญญาเช่า การที่ผู้มิอำนาจจัดให้เช่า อนุมัติและมีหลักฐานการให้ความยินยอมเป็นหนังสือจึงมิได้ส่งผลให้เป็นการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าได้ทันที แต่จะต้องมีนิติสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัย (ผู้ให้เช่า) ผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) และผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า)

โดยการโอนสิทธิการเช่าซึ่งเป็นการแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้และลูกหนี้ และเป็นการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญแห่งหนี้ที่ส่งผลให้หนี้ตามสัญญาเช่าเดิมระหว่างมหาวิทยาลัย (ผู้ให้เช่า) กับผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) ระบุสิ้นไป ตามมาตรา 349 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า “เมื่อคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ไซ้ ท่านว่าหนี้เป็นอันระงับสิ้นไปด้วยแปลงหนี้ใหม่” และเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงผู้เช่าเป็นไปโดยชอบตามวิธีการแปลงหนี้ใหม่ด้วยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้และลูกหนี้ตามมาตรา 349 วรรคสาม ซึ่งกำหนดว่า “ถ้าแปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยโอนสิทธิเรียกร้อง” ประกอบกับมาตรา 306 วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดว่า “การโอนหนี้อื่นจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงนั้นถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์” อนึ่ง การโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ” และมาตรา 350 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งกำหนดว่า “แปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวลูกหนี้นั้น จะทำเป็นสัญญาระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้คนใหม่ก็ได้ แต่จะทำได้โดยขึ้นใจลูกหนี้เดิมหาได้ไม่” ผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) กับผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า) จึงไม่สามารถตกลงเพื่อโอนสิทธิการเช่ากันเองได้ แต่มหาวิทยาลัย (ผู้ให้เช่า) ผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) และผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า) จะต้องตกลงกันในการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสามารถจัดทำเป็นสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเดิม

และมีผลใช้บังคับเท่ากับระยะเวลาการเช่าตามสัญญาเดิม และหากผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) ได้มีหนังสือแสดงความประสงค์ขอโอนสิทธิการเช่าตามสัญญาเดิมให้แก่ผู้รับโอนสิทธิการเช่าแจ้งมายังมหาวิทยาลัย และผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า) ได้มีหนังสือแสดงความประสงค์รับโอนสิทธิการเช่าตามสัญญาเดิมจากผู้เช่าเดิมด้วย ควรนำไปอ้างถึงไว้เป็นเอกสารแนบท้ายสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้ และเป็นหลักฐานประกอบการเสนอผู้มีอำนาจจัดให้เช่าเพื่อพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนแปลงผู้เช่าด้วย

ทั้งนี้ แม้ว่าสาระสำคัญของการจัดทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้เช่า แต่การเปลี่ยนแปลงผู้เช่านั้นย่อมกระทบต่อข้อสัญญาอื่นด้วย การจัดทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนี้จึงควรจะคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้ด้วย

(1) การกำหนดให้ผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า) รับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ซึ่งผู้เช่าเดิมมีต่อผู้ให้เช่าตามสัญญาเดิมทุกประการ

(2) การกำหนดให้ผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) ยังคงต้องผูกพันในบรรดาหนี้สินและภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่อผู้ให้เช่าก่อนการเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา

(3) การส่งคืนและการส่งมอบพื้นที่ระหว่างมหาวิทยาลัย (ผู้ให้เช่า) ผู้เช่าเดิม (ผู้โอนสิทธิการเช่า) และผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า)

(4) การจัดการเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการจัดให้เช่า และหลักประกันสัญญาเช่า

(5) เงื่อนไขอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงผู้เช่า (ถ้ามี) เช่น การชำระหนี้ที่ค้างชำระ ความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินที่นำเข้ามาในพื้นที่เช่า เป็นต้น

อนึ่ง คุณสมบัติของผู้เช่าเป็นสาระสำคัญที่ผู้ให้เช่าจะพิจารณาว่าผู้เช่านั้นสมควรจะได้รับความไว้วางใจในการใช้และดูแลสถานที่เช่า

หรือไม่ ดังนั้นการพิจารณาว่าควรอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงผู้เช่าหรือไม่นั้นจึงไม่อาจพิจารณาเพียงประเด็นทางด้านกฎหมายเท่านั้น หากแต่จะต้องพิจารณาถึง-การใช้ประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและส่วนงานด้วย ซึ่งนอกเหนือจากการพิจารณาคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ของผู้เช่าใหม่ (ผู้รับโอนสิทธิการเช่า) แล้ว ยังต้องคำนึงถึงว่าการเปลี่ยนแปลงผู้เช่านั้นมีใช้การเปลี่ยนเพื่อความสงบเรียบร้อย หรือตามเหตุผลและความจำเป็นของผู้เช่า แต่จะต้องเป็นการเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ในการบริหารอสังหาริมทรัพย์ของมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญด้วย ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในแง่ของการจัดหาประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์ การบริหารจัดการพื้นที่ หรือประโยชน์ต่อบริการที่นักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยจะได้รับก็ตาม เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงผู้เช่าที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, มาตรา 306 วรรคหนึ่ง, มาตรา 349 วรรคหนึ่ง, มาตรา 349 วรรคสาม, มาตรา 350, มาตรา 544 วรรคหนึ่ง.

ศูนย์บริหารสินทรัพย์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2564). แบบสัญญาเช่าอาคาร. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2565, จาก <http://intranet.mahidol/op/am/contract-form/>

เมื่อมีการสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงาน ผู้ถูกสั่งลงโทษมีสิทธิได้รับการเยียวยาความเสียหาย หรือไม่ เพียงใด ?

นางสาวศุภกานจน์ เดชบุญ
ผู้เขียน

การที่มหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษปลดพนักงานหรือลูกจ้างออกจากงานเพราะเหตุกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีคำสั่งให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากงานเพราะเหตุอื่นแล้ว พนักงานหรือลูกจ้างนั้นย่อมสิ้นสุดสถานภาพความเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัย จึงหมดสิทธิที่จะได้รับเงินเดือนค่าจ้าง หรือสิทธิในสวัสดิการของมหาวิทยาลัย หากพนักงานหรือลูกจ้างนั้น เห็นว่าคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงานดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ถูกต้องเป็นธรรม จะต้องใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจํามหาวิทยาลัยตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้เสียก่อน เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจํามหาวิทยาลัย พิจารณาแล้วมีมติให้ยกคำอุทธรณ์ของผู้ถูกลงโทษ ผู้นั้นจะต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลโดยยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง หากศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงานของมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษา

โดยเคร่งครัด หรือเมื่อความปรากฏต่อมหาวิทยาลัยว่าการกระทำของผู้ถูกคำสั่งลงโทษไม่เป็นความผิดทางวินัยอีกต่อไป มหาวิทยาลัยจะต้องมีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว และสั่งให้ผู้ถูกสั่งลงโทษนั้นกลับเข้าปฏิบัติงานดังเดิม อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาตามมาอีกว่าในส่วนของเงินเดือน หรือสิทธิประโยชน์ที่พนักงานหรือลูกจ้างสูญเสียไปในระหว่างที่ถูกคำสั่งลงโทษดังกล่าว จะได้รับการเยียวยาความเสียหายหรือไม่ เพียงใด

หากมองถึงความเป็นธรรมแล้ว เห็นได้ว่าการที่มหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษพนักงานหรือลูกจ้างโดยการปลดออกหรือให้ออกจากงานทั้งที่พนักงานหรือลูกจ้างผู้นั้นมิได้เป็นผู้กระทำผิด หรือเป็นการออกคำสั่งลงโทษที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานหรือลูกจ้างผู้ถูกคำสั่งลงโทษนั้นย่อมได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการออกคำสั่งโดยทันที เนื่องจากจะต้องออกจากงานจนเป็นเหตุให้ขาดรายได้และสูญเสียสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อันควรได้รับจากมหาวิทยาลัย เช่น สิทธิที่จะได้รับเงินเดือน

สิทธิที่จะได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี สิทธิที่จะได้รับเงินชดเชยในส่วนหนึ่งของเงินสมทบของนายจ้าง หากเป็นสมาชิกเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือสิทธิในการเข้ารับการรักษายาบาลตามกฎหมายประกันสังคม เป็นต้น **เช่นนี้ หากมิได้มีการเยียวยาความเสียหายให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างภายหลังที่ได้รับการพิสูจน์ในชั้นศาลแล้ว ว่าตนเองเป็นผู้บริสุทธิ์โดยมิได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหาแล้ว ย่อมไม่เป็นธรรมกับพนักงานหรือลูกจ้างที่ถูกสั่งลงโทษนั้น จึงสมควรที่จะคืนสิทธิให้แก่ผู้ถูกลงโทษนั้นอย่าง เป็นธรรม**

สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ถูกลงโทษปลดออกหรือให้ออกจะได้รับภายหลังที่มหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยแล้ว มีอะไรบ้างนั้น เคยมีคดีตัวอย่างที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเอง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ จึงขอนำมาเล่าสู่กันฟังเพื่อให้ผู้อ่านซึ่งเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยได้รับทราบถึงสิทธิประโยชน์ของตนในเรื่องดังกล่าวต่อไป

คดีนี้ เกิดขึ้นเนื่องจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงมหาวิทยาลัย แจ้งว่าได้มีมติว่า นางสาว ก. ซึ่งเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ร่ำรวยผิดปกติ โดยมีทรัพย์สินมากผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติรวมมูลค่าหลายล้านบาท ถือว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ตามมาตรา ๘๐(๔) ประกอบมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนั้น(ปัจจุบันได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑) กรณีจึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐาน

ทุจริตต่อหน้าที่ ตามข้อ ๔๕(๓) ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงขอให้มหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยการปลด นางสาว ก. ออกจากงานโดยมีจำต้องสอบสวนก่อน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังกล่าว มหาวิทยาลัยจึงจำเป็นต้องออกคำสั่งลงโทษทางวินัยกับนางสาว ก. โดยให้ปลดออกจากการตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยไม่สามารถมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากนี้แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดีอาญากับนางสาว ก. ในข้อหาความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติอีกด้วย

ต่อมานางสาว ก. ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษของมหาวิทยาลัยต่อคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย แต่คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัย มีมติให้ยกอุทธรณ์ด้วยเหตุผลว่า มหาวิทยาลัยต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และต้องถือว่า รายงานเอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย คณะกรรมการอุทธรณ์ฯ จึงไม่สามารถใช้ดุลยพินิจพิจารณาเป็นอย่างอื่นต่อไปได้ นางสาว ก. จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกจากการงาน และขอให้คืนสิทธิประโยชน์ที่เสียไปให้แก่ตนเองดังเดิม และในขณะเดียวกัน นางสาว ก. ยังได้ต่อสู้คดีอาญาในข้อหาความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติตามที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องตนเอง จนในที่สุดศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาให้ยกฟ้องนางสาว ก. โดยพิพากษานางสาว ก. มิได้ร่ำรวยผิดปกติตามฟ้อง เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว นางสาว ก. จึงนำคำพิพากษาในคดีอาญาดังกล่าว มาแจ้งต่อ

มหาวิทยาลัยเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยของตนเอง มหาวิทยาลัยจึงต้องทำการเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยที่ปลดนางสาว ก. ออกจากงาน และมีคำสั่งให้นางสาว ก. กลับเข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งและสังกัดเดิม โดยให้ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดที่พึงได้รับเสมือนว่ามีได้ถูกลงโทษปลดออกจากงาน นางสาว ก. จึงได้รับเงินเดือนย้อนหลังตั้งแต่วันที่คำสั่งปลดออกจากงานจนถึงวันที่มีคำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติงานตามเดิม เมื่อความปรากฏต่อศาลปกครองในระหว่างการพิจารณาคดี ศาลปกครองจึงได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีของนางสาว ก. ออกจากสารบบความเนื่องจากเห็นว่านางสาว ก. ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายตามคำขอท้ายฟ้องแล้ว จึงไม่มีข้อพิพาทเป็นวัตถุแห่งคดีที่ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาเพื่อกำหนดค่าบังคับตามคำขอของนางสาว ก. อีก ทั้งนี้ หากนางสาว ก. เห็นว่าตนเองไม่ได้รับการคืนสิทธิประโยชน์ในส่วนของการเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีในระหว่างถูกคำสั่งลงโทษทางวินัย ยังสามารถที่จะยื่นฟ้องเป็นคดีใหม่ต่อศาลได้อีก

จากคดีตัวอย่างดังกล่าว จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าเมื่อมีการสั่งเพิกถอนคำสั่งลงโทษปลดออกหรือให้ออกจากงาน ผู้ถูกสั่งลงโทษย่อมมีสิทธิได้รับการเยียวยาความเสียหายตามสิทธิเดิมที่ตนเองมีอยู่ก่อนที่จะถูกคำสั่งลงโทษ ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเคยมีคำวินิจฉัยว่าการคืนสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ถูกลงโทษดังกล่าว เป็น “อำนาจผูกพัน” ที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติ ส่วนคำว่า “สิทธิ” หมายถึงสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายของผู้ถูกสั่งลงโทษ มิได้จำกัดเฉพาะสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

คำสั่งศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ บ.๑๒๑/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ บ.๓๙๒/๒๕๖๕
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๑๐๑/๒๕๕๘
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๒๒/๒๕๕๘
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๖๕/๒๕๖๒
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒, ๑๗ พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๑๔ ก
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ . (๒๕๕๑, ๒๕ กรกฎาคม)

การนำเอาหนังสือหรือเอกสารเข้ามาในบริเวณที่ใช้ในการสอบออนไลน์ ถือเป็นการทุจริตหรือไม่ ?

นางสาวณัฐกนก บุญประภา
ผู้เขียน

ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 มหาวิทยาลัยได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการวัดผลและประเมินผลการศึกษาเป็นรูปแบบออนไลน์เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ณ ขณะนั้น แต่กลับพบว่าการจัดการสอบวัดผลในรูปแบบดังกล่าวมีจำนวนนักศึกษาที่ทุจริตมากขึ้นกว่าเดิม โดยมีวิธีการและรูปแบบที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการจ้างบุคคลภายนอกให้ทำข้อสอบแทน การแอบดูหนังสือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบ การลอกคำตอบของเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น การทุจริตในการสอบย่อมส่งผลให้นักศึกษาได้รับผลการศึกษาเป็น F ในรายวิชาที่มีการทุจริตตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒ และเป็นความผิดวินัยร้ายแรงที่ต้องรับโทษทางวินัยตามข้อบังคับว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ การจะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตในการสอบหรือไม่จะต้องดูเจตนาและพฤติการณ์แห่งการกระทำเป็นสำคัญ หากเป็นการทุจริตโดยการจ้าง

บุคคลภายนอกมาทำข้อสอบให้การถามคำตอบเพื่อนในห้องสอบ หรือการแอบจดเนื้อหาในกระดาษเข้าไปในห้องสอบย่อมถือเป็นการทุจริตในการสอบอย่างชัดเจนแต่หากมีการนำเอาหนังสือหรือเอกสารเข้าไปในห้องสอบโดยที่ตนไม่ได้เปิดดูเลยจะถือว่าการทุจริตหรือไม่ และในกรณีของการสอบออนไลน์การกระทำดังกล่าวจะเป็นเช่นไร เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการทุจริตในการสอบของนักศึกษาผู้เขียนจึงขอเสนอตัวอย่างคดีที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาหยิบยกขึ้นเป็นกรณีศึกษาในเรื่องนี้

ข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า นาย ก นักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้นำเอาหนังสือและเอกสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับรายวิชาที่ตนต้องสอบ เข้าห้องสอบโดยได้วางเอกสารและหนังสือดังกล่าวไว้ที่พื้นข้างๆเก้าอี้ที่ใช้สอบ เพื่อให้ตนรู้สึกอุ่นใจโดยมิได้เปิดอ่าน เช่นนี้จะถือเป็นการทุจริตในการสอบแล้วหรือไม่ หากดูพฤติการณ์เพียงเท่านี้หลายคนคงมีความเห็นตรงกันว่าไม่น่าจะถือเป็นการทุจริตในการ

สอบ เพราะยังมิได้มีการเปิดหนังสือหรือเอกสารดูเลยจะเป็นความผิดได้อย่างไร แต่เรื่องนี้กลับไม่เป็นเช่นนั้นเพราะมหาวิทยาลัยได้ออกระเบียบปฏิบัติในการสอบว่ามีให้ผู้เข้าสอบนำเอาเอกสารหรือหนังสือเข้าห้องสอบ หากนำเข้าห้องสอบถือว่าการทุจริต กรณีดังกล่าวจึงถือเป็นการทุจริตในการสอบโดยทันทีและต้องถูกลงโทษทางวินัยฐานทุจริตในการสอบ แม้นาย ก จะเห็นว่าตนยังมิได้กระทำการทุจริตในการสอบโดยได้นำคดีขึ้นสู่ศาลปกครองเพื่อขอความเป็นธรรมแต่ในที่สุดแล้วศาลปกครองสูงสุดก็ได้มีคำพิพากษาไว้เป็นบรรทัดฐานว่าการที่ผู้เข้าสอบนำเอาสิ่งของใดเข้าไปในห้องสอบโดยฝ่าฝืนระเบียบการสอบย่อมถือว่าผู้เข้าสอบมีเจตนาทุจริตแล้ว แม้จะยังมิได้มีการใช้สิ่งดังกล่าวเพื่อช่วยในการแสวงหาคำตอบแต่อย่างใด คำพิพากษาของศาลปกครองดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นว่าการทุจริตในการสอบแม้อยังมิได้ลงมือกระทำความผิด แต่หากว่ามีระเบียบปฏิบัติในการสอบกำหนดไว้โดยชัดเจนว่าห้ามนำเอาเอกสารหรือหนังสือเข้าห้องสอบ การที่นักศึกษาฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าวโดยการนำเอาหนังสือหรือเอกสารเข้าไปก็ย่อมถือว่าการทุจริตในการสอบแล้ว

ประเด็นปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อมามีว่า หากมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีการสอบในรูปแบบออนไลน์ โดยนาย ก ได้ใช้ห้องนอนของตนเป็นสถานที่ในการสอบโดยได้มีการนำเอาเอกสารที่มีเนื้อหาที่ใช้สอบวางไว้ในบริเวณที่ใช้สอบ เช่นนี้จะถือเป็นการทุจริตในการสอบแล้วหรือไม่ จำต้องไปพิจารณาประกาศของมหาวิทยาลัยเรื่องแนวปฏิบัติในการสอบออนไลน์เสียก่อนว่ามีการกำหนดในเรื่องดังกล่าวว่าอย่างไร

สำหรับการจัดการสอบของมหาวิทยาลัยมหิดลในแต่ละคณะจะมีการออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าห้องสอบไว้ แต่ประกาศดังกล่าวเป็น

ประกาศที่มีการออกไว้ในช่วงที่มีการจัดสอบที่มหาวิทยาลัย จึงไม่สามารถนำเอามาบังคับใช้กับการสอบในรูปแบบออนไลน์ได้ มหาวิทยาลัยมหิดลจึงได้มีการออกประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติในการสอบออนไลน์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่ประกาศดังกล่าวก็ไม่ได้กำหนดว่าการนำเอาเอกสารหรือหนังสือเข้าไปในบริเวณที่ทำการสอบถือเป็นการทุจริต ดังนั้น การจะพิจารณาว่าการที่นาย ก ได้ใช้ห้องนอนของตนเป็นสถานที่ในการสอบโดยได้มีการนำเอาเอกสารที่มีเนื้อหาที่ใช้สอบวางไว้ในบริเวณที่ใช้สอบจะเป็นการทุจริตในการสอบหรือไม่ จึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงเจตนาในการเอาเอกสารวางไว้ในบริเวณที่ใช้สอบว่ามีเจตนาจะใช้สิ่งดังกล่าวเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการตอบข้อสอบให้แก่ตนหรือไม่ หรือการนำเอาเข้าไปเป็นเพียงความพลั้งเผลอเนื่องจากการจัดสอบออนไลน์คือการจัดสอบที่บ้านของนักศึกษาที่มีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ที่จะใช้ในการเป็นสถานที่สำหรับสอบ หากเป็นเพียงความพลั้งเผลอโดยที่นาย ก ไม่มีเจตนาจะใช้เอกสารเพื่อใช้ในการตอบข้อสอบก็ย่อมไม่มีความผิดฐานทุจริตในการสอบ แต่หากนาย ก มีเจตนาที่จะใช้เอกสารเพื่อตอบข้อสอบก็ย่อมเป็นความผิดฐานทุจริตในการสอบ

จากกรณีตัวอย่าง จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่าการที่นักศึกษามีการนำเอาเอกสารหรือหนังสือเข้าไปไว้ในบริเวณที่สอบออนไลน์ แม้ประกาศของมหาวิทยาลัยเรื่อง แนวปฏิบัติในการสอบออนไลน์ จะไม่ได้กำหนดว่าการดังกล่าวถือเป็นการทุจริต แต่หากพฤติการณ์มิให้เห็นได้ว่านักศึกษาตั้งใจนำมาวางเพื่อใช้ทุจริตมหาวิทยาลัยก็สามารถดำเนินการทางวินัยได้เช่นกัน ซึ่งหากนักศึกษาถูกลงโทษทางวินัยการลงโทษดังกล่าวย่อมมีการบันทึกประวัติของ

นักศึกษาในระบบของมหาวิทยาลัยซึ่งอาจส่งผล
ต่ออนาคตการทำงานหรือการศึกษาของ
นักศึกษาได้ นักศึกษาจึงควรคิดเสมอว่าการ
ทุจริตอาจทำให้ตนมีผลการเรียนที่ดีแต่หากโดน
จับได้ย่อมมีผลที่เลวร้ายมากกว่าสิ่งที่จะได้รับ

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลปกครองที่ อ.๙๕๕/๒๕๕๕

คำพิพากษาศาลปกครองที่ ๑๐๓๘/๒๕๕๑

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการศึกษาระดับ

อนุปริญญาและปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยวินัยนักศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง แนวปฏิบัติในการ

สอบออนไลน์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญา

ตรี มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๖๔

การคุ้มครองผู้บริโภคในสัญญาเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์

นางสาวสุราสีณี สันหริดี
ผู้เขียน

การคมนาคมขนส่งสาธารณะของประเทศไทยในปัจจุบันมีความหลากหลาย ครอบคลุมแทบทั่วพื้นที่ และมีความสะดวกสบายมากขึ้น ท่ามกลางยุคพลังงานเชื้อเพลิงที่มีราคาสูงขึ้นและอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นการใช้พลังงานไฟฟ้าเข้ามาทดแทน แต่คนก็ยังคงมีความต้องการซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เป็นของตนเอง ซึ่งเมื่อไม่สามารถมีเงินก้อนมาซื้อได้ ก็ต้องซื้อแบบวางเงินดาวน์และผ่อนชำระพร้อมดอกเบี้ย บทความฉบับนี้จึงเป็นการเขียนถึงพัฒนาการในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการจัดทำสัญญาเช่าซื้อกับกิจการผู้ให้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบันที่หน่วยงานของรัฐตระหนักและเล็งเห็นถึงการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นสำคัญ

สมัยก่อน ผู้ซื้อรถแบบวิธีผ่อนชำระมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากการทำสัญญา การคิดอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินควร กำหนดภาระให้แก่ผู้ต้องการซื้อที่เกินสมควร อำนาจต่อรองที่แตกต่างกันเกินไป มีข้อสัญญาที่ยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบ

แก่ผู้ประกอบการผู้ให้บริการสินเชื่อจนทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการทำสัญญา ดังนั้น เมื่อรัฐเห็นว่าธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์หรือจักรยานยนต์ดังกล่าวเป็นเรื่องของการให้บริการที่เอาเปรียบผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เล็งเห็นว่าธุรกิจดังกล่าวมีการใช้ข้อตกลงที่ไม่เป็นธรรมกับผู้บริโภค และมีอำนาจต่อรองเหนือกว่าผู้บริโภค จึงกำหนดให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ต้องมีการควบคุมรูปแบบขอสัญญา โดยจัดทำเป็น “ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจควบคุม พ.ศ. 2543” ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ที่เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติถึงสิทธิของผู้บริโภคไว้อย่างชัดเจนไว้ในมาตรา 57 ว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และมีความสำคัญการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำสัญญาที่ผู้ประกอบการธุรกิจทำกับผู้บริโภค การกำหนดกรรมสิทธิ์ในรถให้ตกเป็นของผู้เช่าซื้อทันทีเมื่อได้มีการชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว และต้องจดทะเบียนโอนภายในระยะเวลาที่กำหนด การกำหนดระยะเวลาการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อเมื่อผู้บริโภคผิดนัดชำระค่าเช่าซื้อ 3 งวดติดต่อกัน และมีการปรับแก้ไขประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาเรื่อยมา

จนกระทั่งปัจจุบัน ทว่าทุกมุมโลกได้ประสบปัญหาจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน รวมทั้งกระทบกับเศรษฐกิจทั่วโลก สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจึงดำเนินการหามาตรการในการช่วยเหลือผู้บริโภคและแก้ไขปัญหาหนี้สินของผู้บริโภคที่ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่ได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับรายได้และได้รับผลกระทบในการประกอบอาชีพในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงได้แก้ไขและประกาศ “ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจควบคุม พ.ศ. 2565” ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2565 และให้มีผลใช้บังคับในวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2566 ซึ่งมีสาระสำคัญหลักที่ปรับแก้ไข ดังนี้

1. ให้มีการคิดดอกเบี้ยที่ไม่เกินกว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate) (เป็นการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก โดยให้คิดดอกเบี้ยจากเงินต้นคงเหลือในแต่ละงวด) และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อไว้เป็นการเฉพาะ ให้กำหนดอัตราดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกลไกตลาด โดยคำนวณเป็นอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปี (Effective Interest Rate) ดังนี้

- กรณีรถยนต์ใหม่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 10 ต่อปี
- กรณีรถยนต์ใช้แล้วต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี และ
- กรณีรถจักรยานยนต์ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 23

ทั้งนี้ ผู้เช่าซื้อสามารถตรวจสอบได้จากตารางแสดงภาระหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อท้ายสัญญา

2. กรณีนำเงินมาชำระค่างวดครบก่อนกำหนด (ปิดบัญชี) จะได้รับส่วนลดดอกเบี้ยเป็นขั้นบันได

3. กรณีผู้บริโภคถูกยกเลิกสัญญา และผู้ให้เช่าซื้อนำรถออกขายทอดตลาด หากได้ราคาที่ยาวยทอดตลาดได้น้อยกว่าหนี้ส่วนที่ขาดอยู่ตามสัญญาเช่าซื้อ โดยทั่วไปผู้บริโภคต้องรับผิดชอบค่างวดที่ค้างอยู่ตามสัญญาประกอบด้วยเงินต้นและดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ แต่ประกาศฉบับนี้ให้คิดได้จากเงินค่าเช่าซื้องวดที่ผิดนัดชำระเงินเท่านั้น ไม่สามารถเรียกเก็บหนี้ในอนาคตที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระได้

4. กรณีชำระค่างวดล่าช้า หรือผิดนัดชำระค่างวด ผู้ให้เช่าซื้อสามารถคิดเบี้ยปรับได้ไม่เกินอัตราร้อยละ 5 ต่อปีโดยคำนวณจากจำนวนเงินที่ผิดนัดชำระเท่านั้น ไม่ใช่หนี้ทั้งหมด

อย่างไรก็ดี สัญญาเช่าซื้อที่ทำก่อนวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ ก็ยังคงใช้สัญญาเดิมต่อไป เว้นแต่ผู้ให้เช่าซื้อตกลงกับผู้บริโภคเพื่อปรับแก้ไขสัญญาให้เป็นไปตามฉบับใหม่

การออกประกาศของคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาฉบับใหม่นี้ ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความคุ้มครอง ป้องกันการถูกละเมิดสิทธิ และได้รับความเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เราในฐานะผู้บริโภคควรตระหนักและศึกษาเพื่อรู้เท่าทันและลดการถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจ
ให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็น
ธุรกิจควบคุม พ.ศ. 2543

ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจ
ให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็น
ธุรกิจควบคุม พ.ศ. 2565

กรณีศึกษาการสั่งลงโทษพักการศึกษาตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวศศิธร สวัสดิ์แดง
ผู้เขียน

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดบทลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีที่นักศึกษาผู้หนึ่งผู้ใดที่กระทำความผิดวินัยและถูกลงโทษได้นั้น นักศึกษาผู้นั้นจะต้องกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามข้อบังคับฉบับดังกล่าว โดยมีการกำหนดบทลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงของนักศึกษาอยู่ในข้อ ๑๑ วรรคสองของข้อบังคับฉบับดังกล่าว โดยกำหนดว่า “นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนงานหรืออธิการบดีมีอำนาจสั่งลงโทษตามข้อ ๙ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖)” ซึ่งโทษวินัยอย่างร้ายแรงของนักศึกษาดังกล่าว คือ ตัดสิทธิการเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางวิชา , ให้พักการศึกษามีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา , ไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร เป็นเวลาไม่เกินหนึ่งปี

การศึกษา และ ให้พ้นสภาพการเป็นนักศึกษาตามลำดับ โดยจะขอยกประเด็นปัญหากรณีการลงโทษพักการศึกษาตามข้อ ๙ (๔) ของข้อบังคับฉบับดังกล่าว ซึ่ง กำหนดให้พักการศึกษา มีกำหนดไม่เกินหนึ่งปีการศึกษา

จากการศึกษาข้อวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยของนักศึกษา พบว่าบ่อยครั้งนักศึกษาผู้ถูกคำสั่งลงโทษทางวินัยโดยเฉพาะโทษ “พักการศึกษา” ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นักศึกษาผู้ถูกลงโทษจะยื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว เพื่อขอให้ยกเลิกบทลงโทษ ขอลดระยะเวลาในการลงโทษ หรือขอให้เลื่อนการลงโทษออกไปเป็นภาคการศึกษาอื่น และนักศึกษาผู้ถูกลงโทษจะยื่นอุทธรณ์โดยชี้แจงหรือให้เหตุผลว่า

ได้รับทราบคำสั่ง เมื่อได้มีการลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ถูกลงโทษไปแล้ว , มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนในภาคการศึกษาที่ถูกลงโทษเนื่องจากรายวิชาที่เรียนดังกล่าวไม่ได้มีการเปิดการเรียนการสอนเป็นประจำทุกภาคการศึกษา หรือหากถูกลงโทษพักการศึกษาตามคำสั่งจะทำให้ไม่สามารถเรียนจบตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงขอยกประเด็นเรื่องการลงโทษพักการศึกษาตามข้อกฎหมาย กับผลกระทบหรือปัญหาที่นักศึกษาจะได้รับจากโทษพักการศึกษาดังกล่าว จากกรณีศึกษาการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา ดังนี้

(กรณีที่ ๑) นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ เป็นนักศึกษาชั้นปี ๔ (ชั้นปีสุดท้าย) ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ได้ขออุทธรณ์คำสั่งลงโทษพักการศึกษาเป็นระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๒-๒๕๖๓ นักศึกษาผู้ถูกลงโทษยอมรับในโทษที่ได้รับ แต่ขอยื่นอุทธรณ์เพื่อขอลื่อนการลงโทษพักการศึกษา โดยให้เหตุผลว่านักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในรายวิชาที่ทุจริตสอบ และรายวิชาดังกล่าวเปิดให้ลงทะเบียนเรียนได้เพียงทุก ๒ ภาคการศึกษา (ซึ่งจะเปิดให้ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ ๓) หากถูกพักการศึกษาในภาคการศึกษาดังกล่าวจะไม่สามารถศึกษาและสำเร็จการศึกษาภายในปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ โดยนักศึกษาผู้ถูกลงโทษต้องรอลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไป คือภาคการศึกษาที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในประเด็นนี้คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยของนักศึกษาได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

การกำหนดบทลงโทษให้พักการศึกษาในภาคการศึกษาที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ส่งผลกระทบบังคับให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษไม่สามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษาที่ ๓ ได้ และอาจทำให้นักศึกษาจบการศึกษาตามหลักสูตรล่าช้าออกไปอีก ๑ ปี อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของส่วนงาน คณะกรรมการฯ จึงเห็นสมควรให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งมหาวิทยาลัยในส่วนของการกำหนดบทลงโทษพักการศึกษา โดยให้ลงโทษพักการศึกษาตามที่ส่วนงานเสนอมา คือ ให้พักการศึกษาในภาคการศึกษาที่ ๒ ปีการศึกษาที่ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ และไม่ถือว่าเป็นการลงโทษย้อนหลัง (คำวินิจฉัยคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ปี ๒๕๖๓)

(กรณีที่ ๒) นักศึกษาผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษทางวินัยให้พักการศึกษาเป็นระยะเวลา ๑ ภาคการศึกษา ในภาคการศึกษาที่ ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ นักศึกษาได้รับทราบคำสั่งลงโทษเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕ นักศึกษาผู้อุทธรณ์เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ ซึ่งเป็นชั้นปีสุดท้ายของการเรียน ในวันที่แจ้งคำสั่งลงโทษนักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนและเข้าเรียนมาแล้ว ๑ เดือน อีกทั้งวิชาที่มีการเปิดการเรียนการสอนสำหรับภาคการศึกษาที่ถูกลงโทษเป็นวิชาที่ไม่ได้มีการเปิดเรียนการสอนทุกภาคการศึกษา การเปิดการเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าวไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน เป็นเหตุให้นักศึกษาไม่สามารถลงทะเบียนเรียนวิชาดังกล่าวในภาคการศึกษาถัดไปได้ และเป็นเหตุทำให้นักศึกษาไม่มีวิชาที่จะสามารถลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาถัดไป นักศึกษาจึงขออุทธรณ์คำสั่ง

ลงโทษทางวินัยดังกล่าว ทั้งนี้ นักศึกษายอมรับการกระทำผิดและยอมรับในโทษพักการศึกษา แต่มีความประสงค์จะขอเลื่อนการลงโทษออกไปอีกหนึ่งภาคการศึกษาเพื่อให้สามารถลงเรียนในวิชาที่ไม่ได้เปิดการเรียนการสอนในภาคถัดไปได้ ในประเด็นนี้คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยของนักศึกษาได้พิจารณาแล้วพบว่า หากลงโทษพักการศึกษาในภาคการศึกษาตามคำสั่งมหาวิทยาลัย จะทำให้นักศึกษาได้รับผลการลงโทษที่ร้ายแรงขึ้นเนื่องจากวิชาที่เปิดการเรียนการสอนในภาคปัจจุบันเป็นวิชาบังคับ และมีตารางการเปิดการเรียนการสอนไม่แน่นอน ด้วยเหตุว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นอาจารย์จากคณะอื่น และนักศึกษาในสาขาวิชาเดียวกับนักศึกษาผู้อุทธรณ์มีจำนวนน้อย ทำให้อุทธรณ์ในส่วนของการลงโทษของผู้อุทธรณ์ฟังขึ้น คณะกรรมการจึงมีมติให้เลื่อนการลงโทษผู้อุทธรณ์โดยพักการศึกษาเป็นเวลา ๑ ภาคการศึกษา จากเดิมในภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ เป็นภาคการศึกษาที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ (คำวินิจฉัยคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ปี ๒๕๖๕)

จากกรณีศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าการลงโทษพักการศึกษา เป็นการลงโทษเพื่อหวังผลให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษสำนึกในความผิดที่ได้กระทำไป และมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นการอบรมสั่งสอนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ มิใช่เป็นการลงโทษจนทำให้นักศึกษาต้องสูญเสียอนาคตทางการศึกษา ดังนั้นเพื่อให้การลงโทษนักศึกษาเป็นไปด้วยความเป็นธรรมทั้งในทางนิติบัญญัติ

และพฤตินัย ส่วนงานหรือมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษควรคำนึงถึงผลที่นักศึกษาจะได้รับจากโทษนั้นว่าจะเป็นผลที่ร้ายแรงขึ้นต่อนักศึกษาหรือไม่ และขอให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของส่วนงานหรือมหาวิทยาลัยพิจารณาดำเนินการทางวินัยนักศึกษาให้มีความกระชับ รวดเร็ว และควรพิจารณาให้ครอบคลุมถึงรายวิชาหรือภาคการศึกษาที่นักศึกษาจะต้องถูกลงโทษด้วย เพื่อมิให้เป็นเหตุทำให้นักศึกษาต้องรับโทษที่หนักขึ้น

อ้างอิงจาก

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

คำประกันหนี้แล้วตาย ต่อมาหากลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ ทายาทต้องใช้หนี้แทนหรือไม่

ณัฐกิตต์ สมสุข
ผู้เขียน

เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นเรื่องธรรมดา หลาย
คนคงเคยได้ยินคำนี้ ชีวิตของเราไม่ได้เป็นอมตะ
ต้องถึงแก่ความตายในสักวัน ซึ่งเมื่อเราตาย ตาม
กฎหมายแล้ว ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่และความรับผิด
ต่าง ๆ หากไม่ใช่เรื่องที่กฎหมายบัญญัติหรือโดย
สภาพเป็นการเฉพาะตัวแล้ว ก็เป็นกองมรดกที่ต้อง
ตกทอดแก่ทายาทต่อไป ซึ่งก็คือลูกและเมียของเรา
นั่นเอง ดังนั้น ทรัพย์สินเงินทอง สิทธิ หน้าที่และ
ความรับผิด หรือเรียกง่าย ๆ ว่า ทรัพย์สินกับหนี้สิน
ที่เรามีอยู่ขณะตาย จึงตกทอดแก่ลูกและเมียของเรา
ทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม ลูกและเมียของเราไม่ต้องรับ
ผิดเกินกว่าทรัพย์สินเงินทองที่ตกทอดแก่พวกเขา
ตัวอย่างเช่น เรามีเงิน 1 ล้านบาท และมีหนี้ 2 ล้าน
บาท เมื่อเราตาย ลูกและเมียก็ได้เงิน 1 ล้านบาทนั้น
และแม้เจ้าหนี้จะฟ้องให้ลูกและเมียในฐานะทายาท

ของเราให้จ่ายหนี้ 2 ล้านบาท แต่พวกเขาก็จ่ายแค่
ไม่เกินเงิน 1 ล้านบาทที่พวกเขาได้รับเท่านั้น
(ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599
มาตรา 1600 และมาตรา 1601)

ด้วยช่วงชีวิตในการทำงานก่อนที่เราจะตาย
หนี้ไม่พ้นที่เพื่อนร่วมงาน ลูกน้องหรือหัวหน้าจะมา
ขอให้คำประกันหนี้ให้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้สหกรณ์ หนี้
เช่าซื้อรถ หรือหนี้ธนาคาร ซึ่งการคำประกันนั้นตาม
กฎหมาย คือ การให้สัญญาผูกพันแก่เจ้าหนี้ว่าเราจะ
ใช้หนี้แทนลูกหนี้ เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ การคำ
ประกันจึงเป็นหน้าที่หรือความรับผิดอย่างหนึ่ง ซึ่ง
หากลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้แล้ว ผู้คำประกันก็มี
หน้าที่หรือความรับผิดที่ต้องจ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้แทน
(ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 680)
การที่ลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้ตอนเรายังไม่ตาย ก็

พอเข้าใจโดยตรงไปตรงมาได้ว่า เราต้องจ่ายหนี้
นั้นให้เจ้าหนี้แทนลูกหนี้ แต่การที่ลูกหนี้ผิดนัดไม่
จ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้ตอนที่เรายาตายไปแล้วนั้น ทายาท
หรือลูกและเมียของเราจะต้องจ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้แทน
ลูกหนี้ตามสัญญาค้ำประกันนั้นด้วย หรือไม่

สำหรับประเด็นนี้ เคยมีคดีที่เจ้าหนี้ฟ้อง
เรียกร้องเงินกู้ที่ลูกหนี้ยืมไป โดยฟ้องลูกหนี้และ
ทายาทของผู้ค้ำประกันให้จ่ายหนี้คืน ซึ่งคดีนี้ศาล
ชั้นต้นพิพากษาให้ลูกหนี้และทายาทของผู้ค้ำประกัน
จ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้ แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ลูกหนี้
จ่ายหนี้แต่เพียงผู้เดียวโดยยกฟ้องในส่วนของ
ทายาทของผู้ค้ำประกัน คดีมีการต่อสู้กันจนถึงสู่ศาล
ฎีกาซึ่งเป็นศาลยุติธรรมชั้นสูงสุดของประเทศไทย
โดยเจ้าหนี้สู้ว่า แม้ขณะผู้ค้ำประกันตายและลูกหนี้
ยังไม่ผิดนัดยังจ่ายหนี้อยู่ แต่สัญญาค้ำประกันก็
ไม่ได้ระงับไปพร้อมความตายของผู้ค้ำประกัน
เพราะถือเป็นความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันที่ย่อมเป็น
มรดกตกทอดแก่ทายาทของผู้ค้ำประกัน ซึ่งประเด็น
นี้ศาลฎีกาได้มีคำวินิจฉัยว่า สัญญาค้ำประกันนั้น
ไม่ใช่เรื่องเฉพาะตัวของผู้ค้ำประกัน แต่เป็นความ
ผูกพันในทางทรัพย์สิน เมื่อผู้ค้ำประกันตายสัญญา
ค้ำประกันจึงไม่ระงับสิ้นสุดลง สิทธิ หน้าที่และความ
รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันจึงเป็นมรดกตกทอดแก่
ทายาทของผู้ค้ำประกัน ทายาทของผู้ค้ำประกันจึง
ต้องต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันนั้นด้วย แต่ไม่
ต้องรับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์สินมรดกที่ตนได้รับ (คำ
พิพากษาศาลฎีกาที่ 1303/2564)

จากคำพิพากษาของศาลฎีกาข้างต้น จึง
สรุปได้ว่า เมื่อเราทำสัญญาค้ำประกันหนี้ไว้แล้วตาย

สัญญาค้ำประกันที่เราทำไว้นั้นเป็นมรดกตกทอดให้
ลูกและเมียได้รับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันนั้น
ต่อไป หากลูกหนี้ไม่จ่ายหนี้ให้เจ้าหนี้ เจ้าหนี้ก็ฟ้อง
เรียกร้องให้ลูกและเมียของเราจ่ายหนี้แทนลูกหนี้ได้
แต่ไม่ต้องรับผิดชอบเกินกว่าการรับมรดกที่ตนได้รับมา
ฉะนั้น ก่อนทำสัญญาค้ำประกันหนี้ใครไว้ ให้นึกถึง
หน้าลูกหน้าเมียไว้ด้วย เพราะพวกเขาอาจต้องมา
เดือดร้อนกับเรื่องที่เราทำไว้ก่อนตาย

อ้างอิง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1303/2564

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ไม่ทำหน้าที่ตามระเบียบ อาจต้องติดคุกโดยไม่รู้ตัว !!

นายอาริยาธิษฐาน จันทะเวต
ผู้เขียน

รัฐบาลได้ออกกฎหมายกำหนดให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างทางพัสดุของหน่วยงานของรัฐ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีการตราพระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้นใช้บังคับตั้งแต่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีการออกระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในปัจจุบันหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงถูกกำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว ข้อ ๑๗๕ แต่หากเป็นการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุก่อนที่กฎหมายฉบับนี้มีผลใช้บังคับ การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของมหาวิทยาลัยมหิดล จะต้องดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วย

การพัสดุ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๓๒ (๑) ซึ่งกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุไว้ตรงกันว่าเป็นผู้มีหน้าที่ตรวจรับพัสดุให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้ ณ สถานที่ซึ่งกำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง **หากปรากฏว่าผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุมิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบดังกล่าว และเกิดความเสียหายขึ้นแก่มหาวิทยาลัย บุคคลนั้นจะมีความรับผิดชอบเพียงใด**

ผู้เขียนจึงขอขอยกกรณีตัวอย่างที่เคยมีคดีเกิดขึ้นในหน่วยงานของมหาวิทยาลัยเอง ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อหยิบยกขึ้นเป็นอุทธรณ์ยื่นำเตือนให้เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรืออาจจะได้รับคำสั่งมอบหมายหน้าที่ต่อไปในอนาคตได้ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่

ได้รับมอบหมายอย่างรอบคอบ มิเช่นนั้นแล้วอาจต้องรับผิดชอบถึงขั้นต้องติดคุกติดตารางก็อาจเป็นไปได้

เรื่องนี้มือยู่่านางสาว พ. ซึ่งเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย มิได้มีตำแหน่งทางด้านการบริหาร แต่ถูกแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจรับพัสดุของหน่วยงานตามสัญญาซื้อขายสินค้าที่หน่วยงานทำไว้กับบุคคลภายนอก มีมูลค่าหลายล้านบาท ต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีเจ้าหน้าที่ภายในของหน่วยงานร่วมกับบริษัทบุคคลภายนอกกระทำการทุจริตในการเข้าเสนอราคาซื้อขายสินค้าดังกล่าว โดยไม่มีการจัดส่งสินค้าให้แก่หน่วยงานตามใบสั่งซื้อ แต่กลับจัดทำเอกสารการรับมอบสินค้า การตรวจรับสินค้าว่ามีการส่งของโดยถูกต้องครบถ้วนตามจำนวนที่สั่งซื้อแล้วเสนอขออนุมัติเบิกจ่ายเงินตามสัญญาซื้อขายไปโดยทุจริต นางสาว พ. ได้ลงลายมือชื่อในหลักฐานใบตรวจรับพัสดุรับรองว่าสินค้ามีจำนวนถูกต้องครบถ้วนตามใบสั่งซื้อ โดยมิได้ไปตรวจสอบนับจำนวนสินค้าจริง แต่ลงนามเพราะเชื่อใจเจ้าหน้าที่ผู้ลงชื่อในใบรับของ รวมทั้งเห็นว่ามีกรรมการตรวจรับคนอื่นลงลายมือชื่อในใบตรวจรับพัสดุมารับแล้ว **เช่นนี้ จึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของนางสาว พ. ในฐานะเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นไปตามที่ระเบียบกำหนด จึงถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง** เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแก่หน่วยงาน นางสาว พ. จึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิด

ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ความรับผิดของ นางสาว พ. ยังมีได้จบเพียงเท่านี้ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ส่งเรื่องกล่าวหาผู้กระทำทุจริตต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือ คณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าการกระทำของนางสาว พ. ถือเป็นการผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๔๕(๓) ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ซึ่งถือว่าการทุจริตต่อหน้าที่ จึงขอให้มหาวิทยาลัยมีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยการปลด นางสาว พ. ออกจากงานโดยมิจำเป็นต้องสอบสวนก่อน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มหาวิทยาลัยจึงต้องออกคำสั่งลงโทษทางวินัยนางสาว พ. ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ดังกล่าว นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการ ป.ป.ท. ยังมีมติว่าการกระทำของนางสาว พ. ถือเป็นการผิดอาญาฐานเป็นพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ประกอบประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ โดยส่งสำนวนให้พนักงานอัยการดำเนินคดีอาญากับนางสาว พ. ในฐานะความผิดดังกล่าว

ต่อมานางสาว พ. ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยและคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนของมหาวิทยาลัย โดยอ้างว่าตนเองมิได้มีส่วนร่วมกับการกระทำทุจริต และขณะที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ ตนยังมีอายุน้อยขาดประสบการณ์การทำงาน ซึ่งศาลปกครองได้วินิจฉัยว่าเมื่อ นางสาว พ. มิได้ไปตรวจรับพัสดุจริง จึงถือว่าไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการตรวจรับพัสดุตามที่ระเบียบกำหนด และเป็นเหตุให้มหาวิทยาลัยได้รับพัสดุไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในใบสั่งซื้อพัสดุดังกล่าว พฤติการณ์ถือได้ว่า นางสาว พ. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ข้ออ้างของนางสาว พ. จึงไม่อาจรับฟังได้ คำสั่งของมหาวิทยาลัยจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนคำสั่งตามคำฟ้องของ นางสาว พ.

จากคดีตัวอย่างดังกล่าว จึงเห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีความเสี่ยงที่อาจต้องรับผิดทั้งทางวินัย ทางแพ่ง และทางอาญา ดังที่ได้กล่าวมา ฉะนั้น เจ้าหน้าที่ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนดไว้โดยเคร่งครัด การอ้างว่าตนเองไม่มีเวลาตรวจสอบพัสดุ เนื่องจากมีภาระงานเยอะหรือไว้อใจหรือเกรงใจเจ้าหน้าที่คนอื่น หรือมีประสบการณ์การทำงานน้อย ย่อมไม่อาจนำมา

อ้างเพื่อเป็นเหตุให้หลุดพ้นความรับผิดชอบได้ ดังเช่นเกิดขึ้นกับคดีนี้ สุดท้ายอาจต้องได้รับโทษถึงขั้นติดคุกโดยไม่รู้ตัว

เอกสารอ้างอิง

คำพิพากษาศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่

๓๙๗/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๗๗/๒๕๖๕

คำพิพากษาศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ บ.

๑๔๘/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ บ.๓๙๔/๒๕๖๕

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๒๙๑/๒๕๖๐

พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐, ๒๔ กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก หน้า ๑๓-๕๔.

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ

เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙. (๒๕๓๙, ๑๔ พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๖๐ ก หน้า ๒๕.

พระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดของพนักงานใน

องค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒. (๒๕๐๒, ๑ กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๗๖ ตอนที่ ๙๔ หน้า ๓๕๖.

พระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการ

ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

๒๕๕๑. (๒๕๕๑, ๒๔ มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๒๑ ก หน้า ๑.

ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐, ๒๓ สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๑๐ ง หน้า ๑-๗๑.

การรักษาสិทธิกรณีไม่พอใจผลการประเมินการปฏิบัติงาน

นายวณะ ไม้เด่นดี
ผู้เขียน

ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยทุกตำแหน่งต้องได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อประเมินค่าของผลการปฏิบัติงาน และเป็นการสร้างเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับลักษณะและภาระงานของส่วนงาน โดยผลการประเมินการปฏิบัติงานนั้นจะนำไปใช้ในการบริหารงานบุคคล เช่น การเลื่อนเงินเดือน การให้รางวัลประจำปี การต่อสัญญาจ้าง การเปลี่ยนแปลงการจ้าง การพิจารณาเกี่ยวกับความก้าวหน้าในสายอาชีพ และการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะเห็นได้ว่าผลการประเมินการปฏิบัติงานนั้นมีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย หากผลที่ได้รับนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมจะส่งผล

กระทบต่อผู้รับการประเมิน ผู้รับการประเมินจึงควรต้องทราบหลักเกณฑ์วิธีรักษาสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายของตนเอง ดังนี้

๑. สิทธิคัดค้าน

เมื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้วผู้ประเมินต้องแจ้งผลการประเมิน ข้อดี ข้อควรพัฒนาปรับปรุงให้ผู้รับการประเมินทราบเป็นรายบุคคล โดยผู้ประเมินและผู้รับการประเมินต้องลงลายมือชื่อในแบบสรุป และผู้ประเมินต้องแจ้งผลการประเมินการปฏิบัติงานภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่หัวหน้าส่วนงานหรือหัวหน้าหน่วยงานได้ลงนามรับผลการประเมินการปฏิบัติงาน หากผู้รับการประเมินได้รับทราบผลการประเมินการปฏิบัติงานของตนแล้วเห็นว่าผลประเมินนั้นไม่เป็นธรรมหรือไม่ถูกต้อง เพื่อรักษาสิทธิของตนเอง ผู้รับการประเมินต้องยื่นหนังสือคัดค้านผลการประเมินต่อหัวหน้าส่วนงานหรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปภายใน

๑๕ วันนับแต่วันที่รับทราบผลการประเมิน ทั้งนี้ผู้รับการประเมินมีสิทธิขอสำเนาผลการประเมินได้ หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวจะถือว่าผู้รับการประเมินยอมรับผลการประเมินนั้นแล้ว เมื่อกระบวนการทบทวนการประเมินเสร็จสิ้นหัวหน้าส่วนงานหรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะแจ้งให้ผู้รับการประเมินทราบผลการพิจารณาทบทวนของคณะกรรมการประเมินเป็นลายลักษณ์อักษร การกำหนดระยะเวลาดังกล่าวข้างต้นเพื่อเร่งรัดการดำเนินการมิให้ล่าช้าและส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของส่วนงาน

๒. สิทธิร้องทุกข์

หากผู้รับการประเมินได้ทราบผลการพิจารณาทบทวนการประเมินดังกล่าวข้างต้นแล้วเห็นว่าผลการพิจารณานั้นยังไม่เป็นธรรมหรือไม่ถูกต้อง สามารถคัดค้านได้อีกครั้ง โดยร้องทุกข์ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งการร้องทุกข์ต้องดำเนินการด้วยตนเองเท่านั้น ไม่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนได้ และการร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธานคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์โดยผ่านผู้บังคับบัญชาที่เหนือลำดับกว่าผู้บังคับบัญชาผู้เป็นต้นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์ ซึ่งการนับระยะเวลาร้องทุกข์ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้รับการประเมินได้ทราบผลการพิจารณาที่ผ่านการทบทวนของคณะกรรมการประเมิน หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวในข้อ ๑ เรื่องร้องทุกข์นั้นจะไม่ถูกรับไว้พิจารณา เมื่อกระบวนการร้องทุกข์เสร็จสิ้น

แล้ว สภามหาวิทยาลัยจะมีหนังสือแจ้งมติให้ผู้ร้องทุกข์ (ผู้รับการประเมิน) ทราบ

๓. สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

หากผู้รับการประเมินเห็นว่ามติสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ยังมีช่องทางสุดท้ายในการคัดค้าน คือ การนำคดียื่นฟ้องต่อศาลปกครองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ซึ่งการนับระยะเวลาดังกล่าวต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้รับการประเมินได้ทราบมติของสภามหาวิทยาลัย หากล่วงเลยระยะเวลาดังกล่าวจะไม่สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

เพื่อความเข้าใจเรื่องกระบวนการและการกำหนดระยะเวลาในการรักษาสิทธิจึงขอยกกรณีตัวอย่าง ดังนี้ นาย ก. เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสังกัดคณะ ว. เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ได้รับทราบผลการประเมินการปฏิบัติงานของตนแล้วเห็นว่าผลการประเมินนั้นไม่เป็นธรรม นาย ก. ต้องทำหนังสือคัดค้านต่อหัวหน้าส่วนงานหรือผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ มิฉะนั้นจะถือว่ายอมรับในผลการประเมินนั้นและเสียสิทธิในการคัดค้าน หากนาย ก. ทำหนังสือคัดค้านภายในระยะเวลาที่กำหนด ต่อมาเมื่อกระบวนการทบทวนการประเมินเสร็จสิ้น นาย ก. ได้รับทราบผลการพิจารณาทบทวนการประเมินจากคณะกรรมการประเมินเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ แล้วเห็นว่าผลการประเมินนั้นไม่เป็นธรรม นาย ก. ต้องร้องทุกข์เป็น

หนังสือถึงประธานคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์โดยผ่านผู้บังคับบัญชาที่เหนือลำดับกว่าผู้บังคับบัญชาผู้เป็นต้นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ มิฉะนั้นจะเสียสิทธิในการร้องทุกข์ หากนาย ก. ร้องทุกข์ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต่อมาเมื่อกระบวนการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสร็จสิ้น นาย ก. ได้รับทราบมติจากสภามหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ แล้วเห็นว่ามตินั้นไม่เป็นธรรม นาย ก. ต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ มิฉะนั้นจะเสียสิทธิในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ทั้งนี้ เนื้อหาในหนังสือคัดค้าน หนังสือร้องทุกข์หรือคำฟ้องคดี ผู้รับการประเมินควรต้องระบุข้อเท็จจริง เหตุผลและพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อคัดค้านหรือข้อกล่าวอ้างของตน พร้อมแสดงความประสงค์จะให้แก้ไขหรือดำเนินการอย่างไร เพื่อความชัดเจนและประโยชน์หรือผู้รับการประเมิน (ผู้ร้องทุกข์หรือผู้ฟ้องคดี)

อ้างอิง

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.
๒๕๖๕

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหิดล ว่าด้วยการอุทธรณ์
และการร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา
คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยมหิดล

มีคุณภาพและมีหัวใจ

กองบรรณาธิการวารสารกฎหมาย มหาวิทยาลัยมหิดล
กองกฎหมาย สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170

